

Rapporteur vluchtelingen voor Antwerps onderwijs stelt eerste cijfers voor: voorlopig geen onoverkomelijke knelpunten

In januari stelde schepen van onderwijs Claude Marinower een ‘rapporteur vluchtelingen’ aan specifiek voor het Antwerpse onderwijs: Pat Kussé. De rapporteur brengt sindsdien in kaart hoeveel vluchtelingen er op de Antwerpse schoolbanken (zullen) belanden, van waar zij afkomstig zijn en welke noden er zijn. De eerste cijfers tonen aan dat er zich momenteel geen problemen stellen. Verdere opvolging blijft echter cruciaal gezien de onvoorspelbare toestroom naar Antwerpen. Via deze monitoring wil de stad tijdig kunnen ingrijpen wanneer er zich wel een probleem zou voordoen.

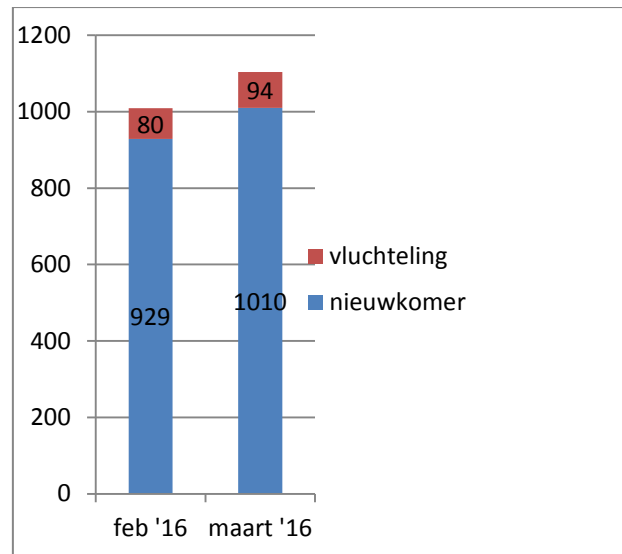
Met de aanstelling van de rapporteur zorgt de stad in de eerste plaats voor een duidelijk aanspreekpunt voor het onderwijsveld.” aldus Schepen Marinower. “Pat (Kussé) brengt de verschillende informatiestromen samen en brengt ze vervolgens duidelijk in kaart. Maandelijks krijg ik een update. Met deze inzichten kunnen we dan verder aan de slag. De stad moet op basis van de feiten zo nodig haar beleid aanpassen.”

Onmiddellijk na zijn aanstelling ging de rapporteur op zoek naar alle beschikbare informatie. Gezien de versnippering van de informatiestromen over anderstalige nieuwkomers is het bundelen van de gegevens geen evidente opdracht. Er zijn gegevens voorhanden over de instroom, beschikbaar vanuit het Vlaams departement Onderwijs, via het Lokaal Overlegplatform Antwerpen (LOP), via Atlas en via het Agentschap voor Integratie en Inburgering.

Basisonderwijs

Half maart 2016 waren er 1.104 jonge anderstalige nieuwkomers (leeftijdsgroep 2 t/m 12 jaar en na juni '15 in België) in het Antwerpse bevolkingsregister ingeschreven. 94 van deze kinderen zijn erkend als vluchteling of hebben een lopende aanvraagprocedure. Ter vergelijking: half februari waren er 1.009 nieuwkomers waarvan 80 erkend als vluchteling of in een procedure.

Tabel: Evolutie aantal anderstalige nieuwkomers - vluchtelingen 2 t/m 12 jaar na juni '15 in Antwerpen (Studiedienst Stadsobservatie)

Volgens cijfers die het Vlaams departement Onderwijs via het Lokaal Overlegplatform Antwerpen beschikbaar stelt, telde het Antwerpse basisonderwijs in februari 2016 zeker 712 anderstalige nieuwkomers. Zij werden ingeschreven in 60 verschillende Antwerpse basisscholen, waarvan er 15 scholen zijn die voor het eerst anderstalige nieuwkomers opvangen.

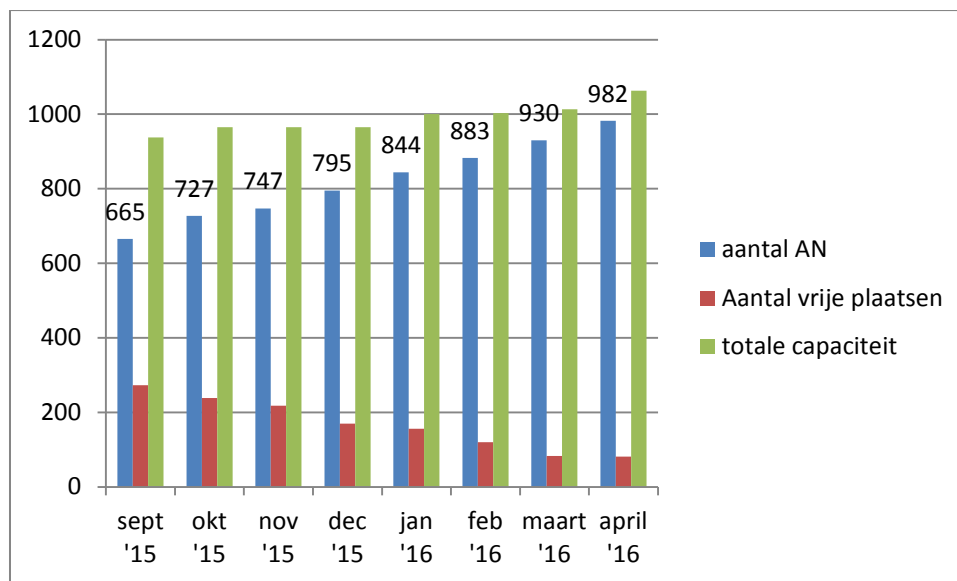
Belangrijk is dat het gaat hier om scholen die minimum 5 nieuwkomers tellen. De extra omkadering die voorzien wordt vanuit Vlaanderen wordt immers pas toegekend vanaf 5 ingeschreven anderstalige nieuwkomers.

“We weten dat er nog 52 scholen zijn met minder dan 5 anderstalige nieuwkomers. Deze moeten dus nog bovenop de officiële 712 anderstalige nieuwkomers geteld worden. Via het lokaal overlegplatform probeer ik de exacte aantallen te achterhalen.” verduidelijkt vluchtelingenrapporteur Pat Kussé.

Secundair onderwijs

In 10 Antwerpse secundaire scholen worden onthaalklassen anderstalige nieuwkomers ingericht. Tussen september '15 en 12 april '16 kwamen er 317 OKAN-leerlingen bij. Op dat ogenblik waren er nog 81 vrije plaatsen. De totale capaciteit is 1063 OKAN-plaatsen.

Tabel: Evolutie van het aantal plaatsen in de onthaalklassen (sec. onderwijs) voor anderstalige nieuwkomers (gegevens LOP – AGODI)

Kussé: *“We kunnen hier nog geen tekort vaststellen. Het is zo dat anderstalige nieuwkomers vaak weer uitstromen tijdens een schooljaar. Wat we in het secundair zien is een situatie die eigenlijk vergelijkbaar is met vorig jaar.”*

Opvolging

De informatie van de rapporteur zal maandelijks worden aangevuld en er wordt gewerkt aan de verdere optimalisering van de informatiestromen door nauwe samenwerking met de verschillende partners zoals LOP en inburgering en integratie. Op die manier wil de stad een zo scherp mogelijk beeld krijgen over de impact van de vluchtelingenstroom op het Antwerpse onderwijs en eventuele bezorgdheden van scholen adequaat kunnen wegnemen.

Marinower: *“De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende stadsdiensten verloopt zeer goed. Ik wil alle partners daarom ook uitdrukkelijk bedanken. De beste manier om ons voor te bereiden is door samen te werken.”*

Het LOP basisonderwijs startte dit schooljaar naar analogie van het LOP secundair onderwijs een werkgroep anderstalige nieuwkomers op. Deze werkgroep neemt initiatieven om schoolteams en AN-leerkrachten te ondersteunen. In deze werkgroep worden feitelijke cijfers i.v.m. de instroom van anderstalige nieuwkomers en tendensen besproken alsook initiatieven en ondersteuning van en voor de scholen. De communicatie wordt vanuit de stad gevoerd. De stedelijke dienst onderwijsbeleid en Atlas zijn partners in dit initiatief.

De rapporteur verzamelt ook informatie over alle lopende en nieuwe initiatieven rond anderstalige nieuwkomers die genomen worden binnen de stad. Vervolgens wordt er gekeken hoe de stad deze initiatieven kan ondersteunen. Enkele lopende initiatieven zijn bv. De Speelkaravaan en Zomerscholen:

- De stad (Jeugddienst en Onderwijsbeleid) organiseert op 27 april, samen met de Schoolbrug, voor de tweede keer De Speelkaravaan XL op Spoor Noord. Op deze laagdrempelige

'vrijtijdsbeurs' stellen organisaties zoals speelpleinwerking, jeugdbeweging, sportclubs, culturele organisaties, ... zich voor. Ouders van basisscholen in Antwerpen-Noord bezoeken samen met een leerkracht de beurs om kennis te maken met het uitgebreide aanbod voor hun kinderen. Op de Luchtbal vindt een soortgelijk initiatief plaats.

- Tijdens de zomervakantie worden 9 zomerscholen georganiseerd voor anderstalige nieuwkomers. Drie initiatieven richten zich specifiek tot nieuwkomers in het secundair onderwijs. De overige initiatieven hebben lagere school kinderen als doelgroep.

"De huidige instroom van anderstalige nieuwkomers blijft voorlopig binnen de mogelijkheden van het Antwerpse onderwijs. We blijven de situatie echter van nabij opvolgen. Zo willen we zo snel mogelijk een duidelijk zicht hebben op het aandeel vluchtelingen in het secundair onderwijs en een meer gedetailleerd overzicht over de basisscholen waar momenteel minder dan 5 anderstalige nieuwkomers ingeschreven zijn. We kunnen niet uitsluiten dat er zich in de nabije toekomst toch problemen zullen stellen, met de juiste informatie in handen kunnen we op de moment dat het nodig blijkt de juiste beleidsconclusies trekken." besluit schepen Marinower.

Definities:

Anderstalige nieuwkomer basisonderwijs: Leerlingen die uiterlijk op 31 december van het lopende schooljaar vijf jaar of ouder zijn en die op de dag van inschrijving of op 1 september die volgt op de inschrijving, gelijktijdig aan al de volgende voorwaarden voldoen:

- niet het Nederlands als thuistaal of als moedertaal hebben;
- onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen ;
- maximaal 9 maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal (de vakantiemaanden juli en augustus worden niet meegerekend);
- een nieuwkomer zijn, d.w.z. maximaal één jaar ononderbroken in België verblijven.

Lokaal overlegplatform (LOP): Het LOP verzamelt alle onderwijsverstrekkers uit de regio én een breed gamma van lokale organisaties die van zeer nabij geconfronteerd worden met het thema (on)gelijke kansen binnen het onderwijs. Het LOP probeert alle leerlingen gelijke kansen te bieden om te leren en zich te ontwikkelen. Tegelijkertijd tracht het LOP elke vorm van uitsluiting, discriminatie en sociale scheiding tegen te gaan.

Onthaalklas anderstalige nieuwkomers (OKAN): In Antwerpen richten 10 secundaire scholen onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers in.

Anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs moeten aan volgende voorwaarden voldoen:

- ten laatste op 31 december van het schooljaar minstens 12 en nog geen 18 zijn
 - en een attest hebben van een asielcentrum.
- Ofwel
- ten laatste op 31 december van het schooljaar minstens 12 en nog geen 18 zijn
 - maximaal 1 jaar ononderbroken in België verblijven;
 - Niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal hebben;
 - Niet voldoende Nederlands spreken of begrijpen om de lessen goed te kunnen volgen;
 - Niet langer dan 9 maanden ingeschreven zijn in een Nederlandstalige school (vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen).

De Schoolbrug: De Schoolbrug is een organisatie die scholen versterkt in hun contacten met ouders en jongeren. Samen met ouders, leerkrachten, studenten en leerlingen creëren ze kansen tot een succesvolle schoolloopbaan.

Zomerscholen: De zomerscholen worden georganiseerd door Meters en Peters, KRAS, Zomerklap, Atheneum van Antwerpen en Hoboken, Jespo, Sporting A, Kindervreugd en Habbekrats. Ze bieden kinderen/jongeren een taalbad aan en brengen hen in contact met het vrijetijdsaanbod.